

BAYERISCHE MOTORENWERKE

DOMSTOLENS DOM

24. oktober 1995 *

I sag C-70/93,

angående en anmodning, som Bundesgerichtshof i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Bayerische Motorenwerke AG

mod

ALD Auto-Leasing D GmbH,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikel 85, stk. 1, og af Kommissionens forordning (EØF) nr. 123/85 af 12. december 1984 om anvendelse af EØF-traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer (EFT 1985 L 15, s. 16),

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene C.N. Kakouris, D.A.O. Edward og G. Hirsch samt dommerne G.F. Mancini,

* Processprog: tysk.

F.A. Schockweiler (refererende dommer), J.C. Moitinho de Almeida, P.J.G. Kapteyn, P. Jann, H. Ragnemalm og L. Sevón,

generaladvokat: G. Tesauro

justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Bayerische Motorenwerke AG ved advokat Karl Peter Mailänder, Stuttgart

— ALD Auto-Leasing D GmbH ved advokat Albrecht Bach, Stuttgart

— den tyske regering ved Regierungsdirektor Claus-Dieter Quassowski, Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtiget

— den franske regering ved sous-directeur Philippe Pouzoulet, Udenrigsministeriets direction des affaires juridiques, og secrétaire des affaires étrangères Hubert Renié, samme direktorat, som befuldmægtigede

— Det Forenede Kongerige ved Assistant Treasury Solicitor S. Lucinda Hudson, som befuldmægtiget, bistået af Peter Goldsmith, QC

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Bernd Langeheine, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 17. maj 1994 er afgivet mundtlige indlæg af Bayerische Motorenwerke AG, af ALD Auto-Leasing D GmbH, af den franske regering, af Det Forenede Kongerige samt af Kommissionen ved juridisk konsulent Götz zur Hausen, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 22. november 1994,

under henvisning til kendelsen af 25. januar 1995 om genåbning af den mundtlige forhandling,

efter at der i retsmødet den 31. maj 1995 er afgivet mundtlige indlæg af Bayerische Motorenwerke AG, af ALD Auto-Leasing D GmbH, af den franske regering, af Det Forenede Kongerige ved Lindsey Nicoll, Treasury Solicitor's Department, som befuldmægtiget, bistået af Peter Goldsmith, samt af Kommissionen ved Bernd Langeheine,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 8. juni 1995,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved kendelse af 19. januar 1993, indgået til Domstolen den 15. marts s.å., har Bundesgerichtshof i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikel 85, stk. 1, og af Kommissionens forordning (EØF) nr. 123/85 af 12. december 1984 om anvendelse

af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer (EFT 1985 L 15, s. 16, herefter »forordning nr. 123/85«).

- 2 Disse spørgsmål er blevet rejst under en sag mellem Bayerische Motorenwerke AG (herefter »BMW«) og ALD Auto-Leasing D GmbH (herefter »ALD«) i anledning af en rundskrivelse, som bilfabrikanten BMW har sendt til sine autoriserede forhandlere i Tyskland, og hvorved den anmoder dem om ikke at levere til leasing-selskaber, der stiller biler til rådighed for kunder, hvis bopæl eller forretningssted ligger uden for den pågældende forhandlers aftaleområde.

- 3 ALD er et leasingselskab, der er uafhængigt af bilfabrikanterne. Det udlejer ved leasing bl.a. køretøjer af mærket BMW, som det køber hos moderselskabet BMW's forhandlere eller filialer, der tilbyder det de bedste prisvilkår. Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at ALD's kontrakter ikke indeholder en køboption.

- 4 I Tyskland sælger fabrikanten BMW sine køretøjer dels gennem filialer, dels gennem autoriserede forhandlere. Virksomhedens salg sker på samme måde i udlandet, herunder i EF-medlemsstaterne. Ifølge punkt 2.4 i kontrakten mellem BMW og dennes forhandlere må disse ikke »anvende en mellemmand uden for aftaleområdet for så vidt angår det af aftalen omfattede produkt«.

- 5 BMW driver også virksomhed inden for automobilleasing, idet koncernen omfatter BMW-Leasing GmbH, hvis ydelser også tilbydes af BMW-forhandlerne.
- 6 Oprettelsen af leasingselskaber, der er uafhængige og dermed ikke undergivet de kontraktmæssige forpligtelser, som påhviler medlemmerne af BMW's salgsorganisation (især forpligtelsen til at begrænse deres virksomhed til et bestemt område), har ifølge BMW forstyrret selskabets salgsorganisation. Disse uafhængige selskaber køber således fra bestemte BMW-forhandlere og leaser køretøjerne til kunder uden for disse forhandlers aftaleområde. På et senere tidspunkt henvender kunderne sig til BMW-forhandleren på det aftaleområde, hvor de er etableret, med henblik på gratis vedligeholdelsesydelser og kundeservice. Disse forhandlere har ikke medvirket ved det oprindelige salg, og de opnår derfor ingen fortjeneste. De har følgelig klaget til BMW over den forstyrrelse, som de uafhængige leasingselskabers virksomhed påfører salgsorganisationen.
- 7 I anledning af disse klager udsendte BMW den 12. februar 1988 til alle sine forhandlere i Tyskland en rundskrivelse med overskriften »Levering til fremmede leasingselskaber«, hvori bl.a. bestemmes:

»Det er ... ikke tilladt at kontrahere med leasingtagere, som har forretningssted uden for aftaleområdet, og som er blevet eller bliver hvervet af det fremmede selskab. I disse tilfælde handler det fremmede leasingselskab i praksis som mellemmand. Såfremt en sådan formidling uden for aftaleområdet sker som led i en fast forretningsforbindelse, udgør dette en overtrædelse af punkt 2.4 i BMW's forhandlerkontrakt. Noget andet gælder kun, hvor køretøjet efterspørges på

kundens/leasingtagerens initiativ, dvs. når Deres virksomhed har forretningsforbindelse med en kunde, der selv ønsker, at der anvendes et fremmed leasingselskab. I dette tilfælde skabes efterspørgslen ikke af mellemanden, idet leasingselskabet alene herved opfylder den konkrete leasingkontrakt.

Derimod giver det ikke anledning til problemer, at der forekommer sådanne forretningsforbindelser inden for aftaleområdet.

Dette indebærer følgende konsekvenser for Deres forretningsvirksomhed:

1. I henhold til forhandlerkontrakten skal De, når De indgår aftaler med fremmede leasingselskaber, principielt forvisse Dem om, hvor den pågældende kunde har forretningssted eller bopæl. Såfremt dette/denne ligger uden for aftaleområdet, skal selskabet principielt henvises til det medlem af salgsorganisationen, der er kompetent efter reglerne.

...

3. Sker der sådanne overtrædelser, er vi, efter at have givet vedkommende person en advarsel om kontraktbruddet, berettiget til at opsige kontrakten i medfør af punkt 11.5.

...«

- 8 ALD mente, at denne rundskrivelse var i strid med såvel den tyske konkurrenceret som med EØF-traktatens artikel 85. Selskabet anlagde derfor sag ved Landgericht Frankfurt am Main med påstand om, at det blev påbudt BMW at ophøre med sin konkurrencebegrænsende adfærd. Landgericht gav på grundlag af national ret ALD medhold i påstanden, idet den fandt, at anmodningen om under visse omstændigheder ikke at levere til de uafhængige leasingselskaber udgjorde en opfordring til boykot af disse selskaber, der var fremsat for at påføre dem en retsstridig skade, og som var i strid med tysk konkurrenceret.
- 9 BMW indankede denne afgørelse for Oberlandesgericht Frankfurt am Main, men fik ikke medhold.
- 10 BMW har herefter indbragt en revisionsanke for Bundesgerichtshof, der delvis har stadfæstet underinstansernes afgørelser. Ifølge Bundesgerichtshof indeholder rundskrivelsen således en opfordring til en leveringsnægtelse, der ikke omfattes af forhandlernes kontraktmæssige forpligtelser, og vedrører i første række ALD, som er det største uafhængige leasingselskab i Tyskland. Bundesgerichtshof fandt imidlertid ikke, at rundskrivelsen allerede dermed udgjorde en boykotopfordring, som er i strid med tysk ret, ifølge hvilken der skal foreligge bevis for en retsstridig skades hensigt over for de uafhængige leasingselskaber. Ifølge retten foreligger en sådan hensigt ikke, såfremt BMW's adfærd ikke overskrider grænserne for de konkurrencebegrænsninger, som fællesskabsretten tillader i forbindelse med et selektivt salgssystem. Bundesgerichtshof finder herefter, at såfremt rundskrivelsen er forenelig med fællesskabsretten og navnlig med forordning nr. 123/85, kan dette indebære, at rundskrivelsen ikke kan kendes ulovlig efter national ret.

- 11 BMW har for det første anført, at opfordringen til ikke at levere er omfattet af fællesskabsforordningen om fritagelse, og, for det andet, at den i fællesskabsretten hjemlede fritagelse er til hinder for, at den nationale retsinstans anvender de strengere tyske konkurrencebestemmelser.
- 12 Da forordning nr. 123/85 imidlertid ikke udtrykkeligt fritager forpligtelser som dem, der ved rundskrivelsen er blevet pålagt BMW-forhandlerne, finder Bundesgerichtshof det tvivlsomt, om denne forordning kan give hjemmel for BMW's adfærd.
- 13 På grundlag af disse overvejelser har Bundesgerichtshof besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Er det — også når henses til forordning (EØF) nr. 123/85 — i strid med EØF-traktatens artikel 85, stk. 1, såfremt en motorkøretøjsfabrikant, der sælger sine køretøjer gennem et selektivt salgssystem, aftaler med sine autoriserede forhandlere, at der ikke må leveres køretøjer til leasingselskaber, der er uafhængige af fabrikanten, når køretøjerne skal stilles til rådighed for leasingtagere, der har bopæl eller forretningssted uden for den pågældende forhandlers aftaleområde, eller såfremt en motorkøretøjsfabrikant opfordrer forhandlerne til at optræde på denne måde?
- 2) Såfremt spørgsmål 1) besvares benægtende, er forordning (EØF) nr. 123/85 da til hinder for, at den nationale domstol træffer en afgørelse, hvorved det forbydes en motorkøretøjsfabrikant at rette en opfordring, som beskrevet i spørgsmål 1), til sine autoriserede forhandlere, fordi dette er en opfordring til leveringsstop, der er ulovlig i henhold til nationale bestemmelser om konkurrencebegrænsninger?«

Det første præjudicielle spørgsmål

- 14 Med det første præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret for det første oplyst, om EØF-traktatens artikel 85, stk. 1, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en motorkøretøjsfabrikant, der sælger sine køretøjer gennem et selektivt salgssystem, aftaler med sine autoriserede forhandlere, at de ikke leverer køretøjer til uafhængige leasingsselskaber, såfremt disse, som ikke tilbyder option på køb, stiller dem til rådighed for leasingtagere, der har bopæl eller forretningssted uden for den pågældende forhandlers aftaleområde, eller opfordrer de nævnte forhandlere til at optræde på denne måde. I givet fald har retten for det andet stillet det spørgsmål, om forordning nr. 123/85 skal fortolkes således, at den fritager en sådan aftale.

Anvendelsen af traktatens artikel 85, stk. 1

- 15 Efter fast retspraksis, som hviler på dom af 30. juni 1966, Société technique minière (LTM) (sag 56/65, Sml. 1965-1968, s. 211, org. ref.: Rec. s. 337), og af 13. juli 1966, Consten og Grundig mod Kommissionen (forenede sager 56/64 og 58/64, Sml. 1965-1968, s. 245, org. ref.: Rec. s. 429), kan aftaler mellem virksomheder på forskellige trin i den økonomiske omsætning — stadig betegnet som vertikale aftaler — være aftaler i traktatens artikel 85, stk. 1's forstand og falde ind under forbuddet i henhold til denne bestemmelse.
- 16 Endvidere har Domstolen i dom af 17. september 1985, Ford mod Kommissionen (forenede sager 25/84 og 26/84, Sml. s. 2725, præmis 21), fastslået, at en opfordring fra en motorkøretøjsfabrikant til dennes autoriserede forhandlere ikke er en

ensidig handling, der falder uden for anvendelsesområdet for traktatens artikel 85, stk. 1, men en aftale i denne bestemmelses forstand, såfremt den er et led i en helhed af faste forretningsforbindelser, der er reguleret ved en på forhånd truffet generel aftale.

- 17 Det fremgår af sagen, at i det foreliggende tilfælde indgår opfordringen til ikke at levere til de uafhængige leasingselskaber, der er indeholdt i rundskrivelsen af 12. februar 1988, som et led i de kontraktmæssige forbindelser mellem BMW og dennes forhandlere. Rundskrivelsen henviser i øvrigt udtrykkeligt og flere gange til forhandlerkontrakten. Den opfordring, som skrivelsen indeholder, er følgelig et led i en helhed af faste forretningsforbindelser, der er reguleret ved en på forhånd truffet generel aftale.
- 18 Denne opfordring må følgelig betragtes som en aftale i traktatens artikel 85, stk. 1's forstand. Med henblik på at fastslå, om en sådan aftale forbydes ved denne bestemmelse, må det undersøges, om det af aftalen følgende leveringsforbud har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen mærkbart inden for fællesmarkedet, og om det kan påvirke handelen mellem medlemsstaterne.
- 19 For så vidt angår betingelsen om, at konkurrencen begrænses, skal det bemærkes, at BMW-forhandlerne ifølge den omtvistede aftale kun må levere køretøjer af mærket BMW til uafhængige leasingselskaber, såfremt køretøjerne stilles til rådighed for leasingtagere, der har forretningssted inden for den pågældende forhandlers aftaleområde. Heraf følger for det første, at kun den forhandler, på hvis område leasingtageren har forretningssted, har tilladelse fra fabrikanten til at levere køretøjer af mærket BMW til ALD, mens alle de andre autoriserede BMW-forhandlere

er afskåret herfra. Det bemærkes, at dette indebærer en fuldstændig områdebeskyttelse for den BMW-forhandler, på hvis område ALD's kunde er etableret. For det andet begrænser aftalen den enkelte forhandlers erhvervsfrihed, idet den indskrænker hver forhandlers kundevalg således, at det kun omfatter leasingselskaber, der har indgået aftaler med leasingtagere, som er etableret inden for forhandlerens aftaleområde.

- 20 For så vidt angår påvirkningen af samhandelen mellem medlemsstater bemærkes, at eftersom den omtvistede aftale vedrører produkter såsom køretøjer af mærket BMW, der er genstand for en betydelig international samhandel, kan den påvirke handelen mellem medlemsstater på to måder. For det første omfatter denne aftale samtlige BMW-forhandlere på en væsentlig del af fællesmarkedet (Tyskland) og bidrager dermed til at afskærme det tyske marked. Som Domstolen flere gange har fastslået, bevirker konkurrencebegrænsninger, som omfatter hele en medlemsstats område, ifølge selve deres natur en styrkelse af opdelingen i nationale markeder, hvorved de hæmmer den med traktaten tilstræbte økonomiske integration (jf. dom af 11.7.1985, sag 42/84, Remia m.fl. med Kommissionen, Sml. s. 2545, præmis 22). Endvidere begrænser den omtvistede aftale de udenlandske leasingselskabers mulighed for at købe køretøjer af mærket BMW i Tyskland. Disse selskaber rammes nemlig i en vis forstand af et eksportforbud, eftersom de tyske BMW-forhandlere kun må levere køretøjer til dem, såfremt leasingtageren har forretningssted inden for den pågældende forhandlers aftaleområde.
- 21 Det fremgår heraf, at den omtvistede aftale har til formål og til følge at begrænse konkurrencen mærkbart inden for fællesmarkedet, og at den kan påvirke handelen mellem medlemsstater.
- 22 Den første del af det første præjudicielle spørgsmål må herefter besvares med, at EØF-traktatens artikel 85, stk. 1, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at

en motorkøretøjsfabrikant, der sælger sine køretøjer gennem et selektivt salgssystem, aftaler med sine autoriserede forhandlere, at de ikke leverer køretøjer til de uafhængige leasingselskaber, såfremt disse, som ikke tilbyder option på køb, stiller dem til rådighed for leasingtagere, der har bopæl eller forretningssted uden for den pågældende forhandlers aftaleområde, eller opfordrer de nævnte forhandlere til at optræde på denne måde.

Forordning nr. 123/85

23 For det andet spørger den nationale ret i det væsentlige, om en sådan aftale er fritaget i henhold til forordning nr. 123/85.

24 I henhold til forordning nr. 123/85 finder traktatens artikel 85, stk. 1, ikke anvendelse på aftaler, hvorved leverandøren pålægger sin (autoriserede) forhandler at fremme salget af aftalevarerne i et bestemt område og forpligter sig til inden for dette område udelukkende at levere motorkøretøjer samt reservedele hertil til forhandleren (artikel 1). Fritagelsen omfatter også forhandlerens forpligtelse til ikke at sælge motorkøretøjer af konkurrerende mærker (artikel 3, nr. 3) og til ikke at sælge aftalevarer til forhandlere, der ikke indgår i salgsnettet (artikel 3, nr. 10), medmindre de blot er mellemænd, dvs. erhvervsdrivende, som handler i de endelige forbrugeres navn og for disses regning, og som har fået skriftlig fuldmagt i dette øjemed (artikel 3, nr. 11).

25 Derimod omhandler ingen af forordningens bestemmelser udtrykkeligt leasing. Artikel 13, som definerer de i forordningen anvendte udtryk, bestemmer blot i nr. 12, at »'forhandle' og 'sælge' omfatter andre afsætningsformer som f.eks. leasing.«

- 26 BMW har under henvisning til denne bestemmelse, sammenholdt med forordningens artikel 3, nr. 10, litra a), hvorefter fabrikanten kan forbyde sin forhandler at levere aftalevarer til en videreforhandler, der ikke hører til salgsnettet, for det første sidestillet de uafhængige leasingselskaber med forhandlere, der ikke indgår i selskabets salgsnet, og deraf konkluderet, at det kan forbyde forhandlerne at levere til uafhængige leasingselskaber. Følgelig må leveringsforbuddet i henhold til aftalen være omfattet af forordning nr. 123/85.
- 27 Dette argument kan ikke tiltrædes.
- 28 Det bemærkes indledningsvis, at under hensyn til det generelle forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler i traktatens artikel 85, stk. 1, må undtagelsesbestemmelserne i en gruppefritagelsesforordning ikke fortolkes udvidende og kan ikke fortolkes således, at forordningens virkninger udstrækkes ud over, hvad der er nødvendigt for at beskytte de interesser, som de har til formål at sikre.
- 29 Endvidere bemærkes, at de leasingselskaber, der ikke tilbyder option på køb, ikke kan betragtes som forhandlere af nye køretøjer, som er de eneste, der omfattes af forordning nr. 123/85, eftersom de alene indkøber biler for at tilfredsstille deres kunders efterspørgsel og ikke opretter lagre, hvorfra de forsyner en i dette øjemed skabt kundekreds.
- 30 Endelig vedrører definitionen i artikel 13, nr. 12, således som Kommissionen med rette har understreget, alene forholdet mellem fabrikanten og forhandleren. Formålet med denne bestemmelse er nemlig at forhindre, at forhandleren omgår visse af sine kontraktmæssige forpligtelser ved at anvende leasing. Således har artikel 13,

nr. 12, til formål at forhindre, at forhandleren omgår sin forpligtelse til ikke at sælge køretøjer af et andet mærke (forordningens artikel 3, nr. 3) ved at foretage leasing af køretøjer af et konkurrerende mærke. Den sikrer ligeledes, at han overholder sin forpligtelse til ikke at drive aktiv hvervning uden for det område, han har fået tildelt (forordningens artikel 3, nr. 8), idet den er til hinder for, at han foretager leasing af aftalevarer uden for sit område. Følgelig er artikel 13, nr. 12, uden betydning for bedømmelsen af, om de uafhængige leasingselskaber er forhandlere, der står uden for salgsnettet, som omhandlet i forordningens artikel 3, nr. 10, litra a).

- 31 Fritagelsen i medfør af forordningens artikel 3, nr. 10, litra a), omfatter således ikke BMW's opfordring til ikke at levere til uafhængige leasingselskaber såsom ALD.
- 32 BMW har for det andet anført, at denne opfordring også er omfattet af forordningens artikel 3, nr. 8 og 9.
- 33 I medfør af denne bestemmelse kan forhandleren forbyde sine forhandlere dels at have udleveringslagre uden for aftaleområdet til varetagelse af salget af aftalevarer og hverve kunder dér, dels at overlade til tredjemand at sælge aftalevarer uden for aftaleområdet.
- 34 Hertil bemærkes først, at leveringen af køretøjer af mærket BMW fra forhandlerne i salgsnettet til uafhængige leasingselskaber, hvis potentielle kunder har forretningssted uden for aftaleområdet, ikke indebærer, at der føres et udleveringslager til varetagelse af salget af aftalevarer uden for aftaleområdet. Endvidere er de uafhængige leasingselskaber ikke tredjemænd, til hvem forhandlerne kan overlade salget af køretøjer af mærket BMW uden for aftaleområdet. Disse selskaber, der er uafhængige af BMW's salgsnet, handler nemlig ikke for en forhandlers regning

uden for dennes aftaleområde, men driver virksomhed i eget navn og for egen regning, hvorfor de må betragtes som endelige brugere.

35 Forordningens artikel 3, nr. 8 og 9, omfatter følgelig ikke BMW's opfordring til sine forhandlere om ikke at levere.

36 Det bemærkes yderligere, at for så vidt angår de territoriale begrænsninger, som fabrikanten pålægger forhandlerne, bestemmer forordning nr. 123/85 udtrykkeligt i niende betragtning følgende:

»De begrænsninger, som forhandleren er underkastet uden for aftaleområdet, fører til en forstærket indsats, for så vidt angår salg og service i et overskueligt aftaleområde, samt til et forbrugerorienteret markedskendskab og behovsorienteret udbud (artikel 3, nr. 8 og 9); efterspørgslen efter aftalevarerne skal dog fortsat være fleksibel, og den skal ikke kunne begrænses regionalt; forhandlerne skal ikke blot have mulighed for at kunne tilfredsstille efterspørgslen efter aftalevarer i aftaleområdet, men også efterspørgslen fra personer og virksomheder i andre områder af fællesmarkedet.«

37 Det fremgår således, at selv om forordning nr. 123/85 giver fabrikanterne store muligheder for at beskytte deres salgsnet, tillader den dem imidlertid ikke at afskærme deres markeder. I denne sag har opfordringen i rundskrivelsen til formål og til følge, at de tyske autoriserede forhandlers salg af køretøjer af mærket BMW begrænses til deres aftaleområde, og at dette forbud overføres på disse forhandlers

kunder, som driver leasingvirksomhed uden for BMW's salgsnet. Den kan således ikke fritages med hjemmel i traktatens artikel 85, stk. 3, i henhold til forordning nr. 123/85.

- 38 Den anden del af det første præjudicielle spørgsmål må herefter besvares med, at forordning nr. 123/85 skal fortolkes således, at den ikke fritager en sådan aftale.

Det andet præjudicielle spørgsmål

- 39 Da det andet spørgsmål alene er stillet, såfremt den omtvistede aftale er fritaget for forbuddet i traktatens artikel 85, stk. 1, i medfør af forordning nr. 123/85, skal det ikke besvares.

Sagens omkostninger

- 40 De udgifter, der er afholdt af den tyske og den franske regering og af Det Forenede Kongerige samt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Bundesgerichtshof ved kendelse af 19. januar 1993, for ret:

EØF-traktatens artikel 85, stk. 1, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en motorkøretøjsfabrikant, der sælger sine køretøjer gennem et selektivt salgssystem, aftaler med sine autoriserede forhandlere, at de ikke leverer køretøjer til uafhængige leasingselskaber, såfremt disse, som ikke tilbyder option på køb, stiller dem til rådighed for leasingtagere, der har bopæl eller forretningssted uden for den pågældende forhandlers aftaleområde, eller opfordrer de nævnte forhandlere til at optræde på denne måde.

Kommissionens forordning (EØF) nr. 123/85 af 12. december 1984 om anvendelse af EØF-traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer skal fortolkes således, at den ikke fritager en sådan aftale.

Rodríguez Iglesias

Kakouris

Edward

Hirsch

Mancini

Schockweiler

Moitinho de Almeida

Kapteyn

Jann

Ragnemalm

Sevón

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 24. oktober 1995.

R. Grass

G.C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær

Præsident